

Omaishoidon tuen palkkiot ja myöntämisperusteet vuodelle 2021**Omaishoidon tuen palkkiot 2021**

Sosiaali- ja terveysministeriö on lähettänyt kunnille tiedotteen uusista omaishoidon tuen hoitopalkkioista (kuntainfo 13/2020, 20.11.2020). Omaishoidon tukena maksettavia hoitopalkkioita korotetaan indeksitarkistuksen johdosta 1.1.2021 alkaen.

Omaishoitajille maksettavien hoitopalkkioiden määrästä ja alimmista hoitopalkkioista säädetään omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) 5 §:ssä. Lain 6 §:n mukaan hoitopalkkioita tarkistetaan kalenterivuosittain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella. Vuodelle 2021 vahvistettu palkkakerroin on 1,465.

Omaishoidon tuen hoitopalkkion vähimmäismäärä on 1.1.2021 lukien 413,45 euroa kuukaudessa. Hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana maksettava hoitopalkkio on vähintään 826,90 euroa kuukaudessa.

Hoitopalkkion määrän tarkistus tehdään 1.1.2021 alkaen myös sellaisiin hoitopalkkioihin, jotka on sovittu vähimmäismäärää suuremmiksi tai pienemmiksi ja jotka perustuvat ennen tarkistusajankohtaa voimassa olleeseen omaishoitotosopimukseen. Vuodelle 2021 vahvistettu palkkakerroin merkitsee hoitopalkkioihin noin 1,31 prosentin korotusta vuoteen 2020 verrattuna. Sama 1,31 prosentin korotus on vahvistettu myös omaishoidon tukena järjestettävän sijaishoidon palkkioihin.

Seinäjoen järjestelmässä on kolme palkkioluokkaa. Palkkioluokat I ja II määräytyvät hoidettavan hoitoisuusasteen mukaan. Palkkioluokka III on tarkoitettu hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana omaishoitajille, jotka ovat lyhytaikaisesti estyneet tekemästä omaa tai toisen työtä.

Seinäjoen kaupungin omaishoidon tuen hoitopalkkiot alkaen 1.1.2021 ovat seuraavat:

Palkkioluokka I: 430,11 € (424,55 e vuonna 2020)

Palkkioluokka II: 556,56 € (549,36 e vuonna 2020)

Palkkioluokka III: 826,92 € (816,23 e vuonna 2020)

Omaishoidon sijaishoito toimeksiantotosopimuksella, sijaishoidon palkkio **54,25 €/vrk** (53,55 e/vrk vuonna 2020).

Sijaishoito sijaishoitajan kotona, kulukorvaus **15,79 €/pvä** (15.59 € vuonna 2020)

Sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää hyväksyä omaishoidon tuen hoitopalkkiot ja omaishoidon sijaishoidon palkkiot, sekä myöntämisperusteet 1.1.2021 alkaen asiatekstissä esitetyn mukaisena.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätiedot: tulosaluejohtaja Anneli Saarinen,
tulosaluejohtaja Päivi Saukko

OMAISHOIDON TUEN MYÖNTÄMISPERUSTEET 1.1.2021 ALKAEN

Seinäjoen kaupungilla on omaishoidon tuessa kolme palkkioluokkaa. Palkkioluokat I ja II määräytyvät hoidettavan hoito- ja huolenpitoasteen mukaan. Palkkioluokka III on tarkoitettu hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana omaishoitajille, jotka ovat lyhytaikaisesti estyneet tekemästä omaa tai toisen työtä. Seinäjoella omaishoidontukea maksetaan vammaispalveluiden ja Ikäkeskuksen toimesta.

OMAISHOIDON TUEN MYÖNTÄMINEN

Omaishoidon tuki on lakisääteinen ja määrärahasidonnainen sosiaalipalvelu, jonka järjestämisestä vastaa kunta, eikä siihen ole subjektiivista oikeutta. Tukea voi hakea ympäri vuoden hoidettavan kotikunnalta. Omaishoidon tuesta tehdään kirjallinen päätös, jossa näkyy sekä perustelut että muutoksenhakuoikeus.

Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Se on kokonaisuus, joka muodostuu omaishoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta, tuesta ja vapaasta sekä hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista. Omaishoitoperheelle annettavat palvelut määritellään yksilökohtaisessa hoito- ja palvelusuunnitelmassa. Omaishoidontukea täydentäviä palveluja ja tukitoimia voivat olla esim. apuvälineet, kotihoito, ikäihmisten päivätoiminta tai lyhytaikaishoito.

Omaishoitajalla tarkoitetaan omaista tai muuta hoidettavalle läheistä henkilöä, joka on tehnyt kunnan kanssa omaishoitosopimuksen. Omaishoitajan on oltava vähintään 18-vuotias ja hänellä tulee olla kyky toimia hoidettavan parhaaksi.

A: Omaishoidon tuen myöntämisperusteet (lakiin omaishoidontuesta 937/2009, § 3 viitataan kohdissa 1-8 ja 10-12)

Omaishoidon tukea voidaan myöntää, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

Henkilö tarvitsee alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi kotiloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa. Yleensä hänellä on

myös oikeus Kelan maksamiin hoito- ja vammaistukiin.

1. Omaishoitaja on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten omaishoitoa tukevien palveluiden avulla.

2. Hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia. Tarvittaessa voidaan edellyttää asiantuntijan lausuntoa siitä, että hoitaja on kykenevä toimimaan omaishoitajana. Mikäli omaishoitaja on sairauslomalla ja sairauden laadun arvioidaan rajoittavan omaishoitajana toimimista, ei omaishoidontukea voida myöntää.

3. Omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää.

4. Hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva.

5. Tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista vanhukselle,

vammaiselle tai sairaalle henkilölle. Hoito ja huolenpito on pitkäaikaisesti vaativaa ja sitovaa. Lapsen kohdalla toimintakykyä verrataan terveeseen, vastaavan ikäisen lapsen toimintakykyyn. Tarvittaessa käytetään terveydenhuollon ja lasten päivähoidon tai muun viranomaisen asiantuntemusta.

6. Tukeen ei ole oikeutettu henkilö, joka pääsääntöisesti opiskelee muulla paikkakunnalla tai käyttää lyhytaikaishoitoa 14 vrk tai yli /kuukaudessa.

Opiskelujen

ajaksi omaishoidontuki voidaan lakkauttaa määräajaksi, jolloin omaishoitotilanne arvioidaan uudelleen ennen maksatuksen jatkamista. Jos lyhytaikaishoidon arvioidaan kestävän enemmän kuin 3 kuukautta, arvio oikeudesta omaishoidontukeen tarkistetaan viimeistään ennen 3 kk:n määräajan täyttymistä.

7. Omaishoitajana ei voi toimia henkilö, joka samanaikaisesti toimii hoidettavan henkilökohtaisena avustajana.

8. Omaishoidontukeen ei ole oikeutettu, mikäli hoidettava saa runsaasti henkilökohtaista apua tai jonka pääsääntöisestä hoidosta ja huolenpidosta vastaa kotihoito/lapsen toinen huoltaja / joku muu taho.

9. Omaishoidontukea ei ole tarkoitettu kattamaan hoidosta aiheutuneita kuluja (esim. Lääkitys, terveydenhuolto) vaan sitä maksetaan hoidon vaativuuden ja sitovuuden perusteella korvauksena tehdystä hoitotyöstä.

10. Omaishoitaja on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai päivittäin jatkuvasti. Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi siitä huolimatta, että hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta käyttäen kotinsa ulkopuolella järjestettyjä sosiaali- ja terveyspalveluja taikka saaden kuntoutusta tai opetusta.

11. Omaishoidontuen päätös tulee lainvoimaiseksi vasta kun asiakas on toimittanut tarvittavat asiakirjat muun muassa allekirjoitetun omaishoidontuen sopimuksen

2 viikon kuluessa sopimuksen saannista.

B: Seinäjoen kaupungin omaishoidon tuen palkkiot ja perusteet

Omaishoidon tuen myöntämisedellytyksiä arvioitaessa pyritään asiakkaan tasapuoliseen ja yhdenveroiseen kohteluun sekä huomioimaan perheen kokonaistilanteen erityisyys. Mikään yksittäinen diagnoosi/sairaus ei sinällään oikeuta omaishoidontukeen vaan tuen myöntämisen perusteena on huomattava erityishoidon tarve ja hoidon sitovuus.

Vammaispalveluissa päätös perustuu asiakkaan kotona tehtävään tilanneselvitykseen ja toimintakyvynkartoitukseen. Asiakkaan toimintakykyä arvioidaan toimintakyvynkartoituslomakkeella.

Käytössä on eri toimintakyvykartoituslomakkeet lapsille ja aikuisille. Lapsen omaishoidontuen tarvetta arvioitaessa huomioidaan lapsen ikätasoa vastaava päivittäisen, hoivan, huolenpidon, ohjauksen ja valvonnan tarve sekä arvioidaan liikuntakykyä, kommunikaatitaitoja sekä hoitotoimenpiteiden tarvetta. Päätös perustuu vammaispalvelujen asiakastiimin käymään keskusteluun ja arvioon omaishoitoperheen kokonaistilanteesta. Arvioinnissa huomioidaan hoidettavan toimintakyky ja hoidollisuus sekä hoidon vaativuus ja pitkäaikainen sitovuus.

Ikääntyvien palveluissa apuna käytetään toimintakykyä eri osa-alueilta kartoittavaa mittaristoa (RAI). Päätös perustuu ikääntyvien palveluissa asiakkaan kotona tehtävään selvitykseen, toimintakykymittaristoon ja omaishoidon asiakastiimin käymään keskusteluun.

Ikääntyvien - ja vammaispalveluiden asiakastiimeillä on mahdollisuus käyttää myös erityistä harkintaa, jos omaishoidon myöntämisperusteet eivät täyty. Näissä

tilanteissa hoidettavan huolenpidon ja hoivan tarve on erityisen vaativaa ja ympärivuorokautisesti sitovaa.

Aikuisten hoitoisuusryhmät

Palkkioluokka I 430,11 €/kk

Hoidettava tarvitsee pääsääntöisesti ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa tai hoidettava tarvitsee runsaasti hoitoa ja huolenpitoa päivittäisissä toiminnoissaan, mutta hänellä ei ole välttämättä yöllistä avuntarvetta tai yöllinen avuntarve öisin on vähäistä.

Hoidon tarve ei välttämättä edellytä hoitajan ja hoidettavan asumista samassa taloudessa, mutta hoidettava tarvitsee toistuvasti paljon ohjausta ja apua päivittäisissä toiminnoissa, kuten liikkumisessa, pukeutumisessa, henkilökohtaisen hygienian hoidossa, lääkeshoidossa ja ravitsemuksen toteutuksessa.

Arvioinnissa käytetään asiakkaan tilanteeseen soveltuvia arviointimenetelmiä.

Tukeen ei ole oikeutta, mikäli avun tarve painottuu kodinhoidollisiin tehtäviin kuten siivoukseen, ruoan valmistukseen, pyykinhuoltoon tai kodin ulkopuoliseen asiointiin.

Palkkioluokka II 556,56 €/kk

Hoidettava tarvitsee jatkuvaa ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa. Hoito on pääsääntöisesti kokopäiväistä ja kokoaikaista. Hoidettava voi olla omaishoitajan jaksamista tukemista palveluissa.

Palkkioluokka III 826,92 €/kk

Hoidettava tarvitsee jatkuvaa ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa.

Hoidettava tarvitsee hoitoa myös yöaikaan. Yöaikaan tarvittava hoito on toistuvaa ja jatkuvaluonteista. Hoidon sitovuus on verrattavissa hoitoon tehostetussa palveluasumisen yksikössä tai vastaavassa. Maksetaan, kun omaishoitaja hoitotyön vuoksi ja ympärivuorokautisiin palveluihin sijoittumisen välttämiseksi jää pois ansiotyöstä ja/ tai ei voi olla hoitotyön vuoksi työmarkkinoiden käytettävissä. Arvioinnissa käytetään asiakkaan tilanteeseen soveltuvia arviointimenetelmiä.

Hoidettava voi kuulua hoitoisuusryhmään 3 myös lyhytaikaisesti hoidollisesti raskaan aiheen aikana edellyttäen, että omaishoitaja on lyhytaikaisesti estynyt tekemästä työtä tai päätoimista opiskelua eikä omaishoitajalla ole oikeutta sairausvakuutuslain mukaiseen erityishoitorahaan tai oikeutta vuorotteluvapaalain mukaiseen vuorottelukorvaukseen. Hoidollisesti raskas siirtymävaihe voi olla esimerkiksi saattohoitotilanne, vakavan sairauden hoito, siirtyminen hoitomuodosta toiseen (esimerkiksi laitoksesta kotiin) tai henkilön toipuminen vakavasta tapaturmasta. Tällöin hoidettava tarvitsee lyhytaikaisesti normaalia enemmän hoivaa ja huolenpitoa.

Tähän maksuluokkaan oikeuttavaa palkkiota voidaan maksaa harkinnalla määrärahatilanteen salliessa enintään 2 kk jaksoina.

Lasten ja nuorten hoitoisuusryhmät

I 430,11 €/kk

Hoidettava tarvitsee paljon enemmän hoitoa ja huolenpitoa kuin ikäisensä terve lapsi keskimäärin.

Hoidettava tarvitsee jatkuvasti apua päivittäisissä toiminnoissa, mutta hänellä ei ole yöllistä avuntarvetta tai avuntarve öisin on vähäinen. Tähän ryhmään voivat

kuulua myös öisin runsaasti apua tarvitsevat lapset ja nuoret, joiden hoitovastuu päivällä ei ole omaishoitajalla.

Hoitotyö on sitovaa ja fyysisesti tai psyykkisesti raskasta.

Lapsen tai nuoren hoidon toteuttaminen edellyttää hoidosta huolehtivan erityistä perehtyneisyyttä lapsen hoito- ja kuntoutustoimenpiteisiin tai lapsen tai nuoren käyttäytymisen erityispiirteisiin vastaamiseen, esim. lapsen tunnesäätelyyn liittyvät vaikeudet.

Hoidettava voi olla säännöllisesti osan päivästä tai säännöllisesti useamman kerran viikossa kodin ulkopuolisessa toiminnassa tai palvelussa (esim. koulussa, päivähoidossa, työtoiminnassa, päivätoiminnassa tms.) ilman, että hoitopalkkio muuttuu.

II 556,56 €/kk

Hoitaisuusryhmä 1:ssä mainittujen kriteerien lisäksi täyttyvät seuraavat kriteerit: Hoidettava tarvitsee paljon hoitoa ja huolenpitoa sekä jatkuvaa apua tai läsnäoloa päivittäisissä toiminnoissa.

Hoidettava tarvitsee hoitoa ja huolenpitoa myös yöaikaan. Yöaikaan tarvittava hoito ja huolenpito on toistuvaa ja säännöllistä.

Hoitotyö edellyttää omaishoitajalta pääsääntöisesti ympärivuorokautista työpanosta ja on fyysisesti ja/tai psyykkisesti raskasta.

Hoidettava ei voi olla lyhyttäkään aikaa yksin, vaan lapsen tai nuoren hoidosta huolehtivan on oltava jatkuvasti varuillaan tai lapsi tarvitsee valvojaa karkailun ja merkittävän impulsiivisuuden ja tunnesäätelyn vaikeuksien vuoksi tai koska lapsi tai nuori voi vahingoittaa itseään tai muita.

Hoidettava voi olla osan päivästä tai viikoittain kodin ulkopuolella (esim. koulussa, päivähoidossa, työtoiminnassa, päivätoiminnassa) ilman, että hoitopalkkio muuttuu.

III 826,92 €/kk

Hoidettava tarvitsee runsaasti ympärivuorokautisesti hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa kaikissa päivittäisissä toiminnoissa (esim. siirtymisissä, liikkumisessa, WC-käynneissä, peseytymisessä, pukeutumisessa ja ruokailussa).

Hoitotyö edellyttää omaishoitajalta ympärivuorokautista työpanosta ja on fyysisesti ja/tai psyykkisesti raskasta. Hoidettava tarvitsee hoitoa myös yöaikaan. Yöaikaan tarvittava hoito on toistuvaa ja jatkuvaluonteista.

Hoidettava ei ole säännöllisesti osaa päivästä tai viikoittain kodin ulkopuolisessa toiminnassa tai palvelussa (esim. koulussa, päivähoidossa, työtoiminnassa, päivätoiminnassa tms.).

Hoidon sitovuus on sellaista, että omaishoitaja ei voi opiskella päätoimisesti tai käydä työssä.

Hoidettava voi kuulua hoitaisuusryhmään 3 myös lyhytaikaisesti hoidollisesti raskaan vaiheen aikana edellyttäen, että omaishoitaja on lyhytaikaisesti estynyt tekemästä työtä tai päätoimista opiskelua eikä omaishoitajalla ole oikeutta

sairausvakuutuslain mukaiseen erityishoitorahaan tai oikeutta vuorotteluvapaalain mukaiseen vuorottelukorvaukseen. Hoidollisesti raskas siirtymävaihe voi olla esimerkiksi saattohoitotilanne, vakavan sairauden hoito, siirtyminen hoitomuodosta toiseen (esimerkiksi laitoksesta kotiin) tai henkilön toipuminen vakavasta tapaturmasta. Tällöin hoidettava tarvitsee lyhytaikaisesti normaalia enemmän hoivaa ja huolenpitoa.

Hoitopalkkion alentaminen

Hoitopalkkio voidaan sopia säädettyä määrää pienemmäksi, mikäli hoidon sitovuus on vähäisempää kuin mitä 4 §:n 1 momentissa edellytetään ja hoidon ja huolenpidon tarve on vähäistä, taikka siihen on hoitajan esittämä erityinen syy.

Hoitopalkkion alentamista voidaan käyttää suurella harkinnalla perustelluista syistä. Myöntäminen perustuu käsittelyyn ikääntyvien tai vammaispalvelun asiakastiimissä.

C: Päätös omaishoidon tuesta ja omaishoidon tuen maksaminen

Omaishoidon tilannetta kartoitetaan kotikäynnillä. Jos jonossa oleva tulee tuen piiriin ja muutosta edelliseen tilanteeseen ei ole tapahtunut, tehdään kotikäynti tarvittaessa.

Päätös omaishoidon tuesta tehdään toistaiseksi tai määräaikaisena, kuitenkin kaupunginvaltuuston vahvistamien määrärahojen puitteissa. Mikäli hakija täyttää omaishoidon tuen myöntämisedellytykset, mutta kunnan määrärahatilanne ei salli uusien tukien myöntämistä, päätöksessä todetaan, että tuen myöntämisedellytykset täyttyvät ja asia otetaan uudelleen käsittelyyn määrärahatilanteen salliessa.

Hakemus on voimassa päätöspäivästä puoli vuotta. Hakemuksen voi uusia seuraavaksi puoleksi vuodeksi ilmoittamalla ennen määräaikaa. Sen jälkeen tulee toimittaa uusi hakemus ajan mukaisin epikriisin. Vammaispalveluiden omaishoidontuen jonossa olevalle voidaan myöntää harkintaan perustuen omaishoidon tukitoimena muuta kuin lakisääteistä lomitusta, jos yksilölliset hoidon- ja hoivan tarpeet ovat erittäin suuret. Omaishoidon palkkioluokkaan on mahdollista hakea korotusta, mikäli hoidettavan hoidollisuus on selkeästi lisääntynyt (esim. palkkioluokasta 1 palkkioluokkaan 2). Ikääntyvien omaishoidontuen jonotusajalle pyritään järjestämään muita omaishoitoa tukevia palveluita.

Omaishoidon tuen palkkio maksetaan hoitajalle kuukausittain jälkikäteen sopimuksessa mainittuna maksupäivänä eikä sitä makseta takautuvasti. Palkkio on veronalaista, palkkaan verrattavaa tuloa joka otetaan tulona huomioon muita sosiaalietuisuuksia myönnettäessä.

Omaishoidon tuesta vastaavan tehtävänä on päättää ja suunnitella yhdessä omaishoitoperheen kanssa palvelukokonaisuus, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.

Omaishoitaja ei ole työsopimuslain (55/2001) tarkoittamassa työsuhteessa kuntaan, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan. Omaishoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisessa eläkelaislaissa (549/2003).

Omaishoidon tuesta hoitajan kanssa sopimuksen tehneen kunnan on vakuutettava hoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) mukaisella vakuutuksella.

D: Omaishoitosopimus ja hoito- ja palvelusuunnitelma

Omaishoidon tuesta laaditaan kunnan ja omaishoitajan välillä sopimus, jonka liitteenä on hoito- ja palvelusuunnitelma. Tavoitteena on tarkistaa omaishoitosopimus perheen tai kunnan aloitteesta säännöllisin väliajoin ja asiakkaan täytettyä 18 vuotta.

Hoito- ja palvelusuunnitelma laaditaan yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa.

Hoito- ja palvelusuunnitelmassa hoitaja sitoutuu hoidon tavoitteisiin ja kunta sitoutuu siinä määriteltujen palvelujen järjestämiseen. Kunnan tehtävänä on valvoa, että laadukas ja hyvä hoito toteutuu. Hoitajalla on velvollisuus tiedottaa hoidettavan toimintakyvyssä ja hoidossa tapahtuvista muutoksista omaishoitotuen yhteyshenkilölle, joka vastaa myös omaishoitoon liittyviin kysymyksiin.

E: Omaishoitajan vapaat

Omaishoitoa koskevaan lainsäädäntöön on tullut muutoksia 1.7.2016 alkaen (Laki omaishoidontuesta, 2.12.2005/937, lakimuutos 29.6.2016 § 4).

Omaishoidon tuesta kunnan kanssa sopimuksen tehneellä omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kaksi vuorokautta kalenterikuukautta kohti. Kolmen vuorokauden vapaaseen ovat oikeutettuja sellaiset omaishoitajat, jotka ovat yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi siitä huolimatta, että hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta käyttäen kotinsa ulkopuolella järjestettyjä sosiaali- ja terveyspalveluja taikka saaden kuntoutusta tai opetusta. Alennettua palkkiota saavat ovat oikeutettuja vain 2 vrk /kk vapaisiin.

Omaishoidontukea jonottaville voidaan myöntää omaishoidontuen lakisääteisiä vapaapäiviä vastaavaa tilapäishoitoa 2 vrk/kk Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 27 b §:n mukaisesti.

Omaishoidontuen vapaita koskevaa muutosta aletaan noudattaa uusiin omaishoitosopimuksiin 1.2.2017 alkaen. Jo voimassaoleviin omaishoitosopimuksiin ei sovelleta lain muutosta.

Oikeus lakisääteisen vapaan kertymiseen kirjataan omaishoidontuen sopimukseen, lakisääteisen vapaan pitäminen ei vähennä hoitopalkkion määrää. Vapaapäivät voi pitää, kun vapaa-oikeus on kertynyt. Omaishoitaja voi pitää vapaat säännöllisesti kuukausittain tai erityisestä syystä hän voi kerätä päiviä ja pitää pidemmän jakson kerralla. Tästä on sovittava etukäteen ja se kirjataan hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Vapaapäivät on pidettävä kalenterivuoden aikana.

Kunnalla on oikeus päättää siitä, miten omaishoitajan vapaan aikainen hoito järjestetään. Ensisijaisesti käytetään kunnan järjestämiä palveluja.

Vammaispalvelujen omaishoidontuen omaishoitajalla on oikeus pitää vapaat kokonaisina vuorokausina olemassa olevien mahdollisuuksien mukaan tai hänellä

on oikeus muuten erikseen sovittuihin palveluihin. Palvelut kirjataan hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Muita omaishoitoa tukevia palveluja ei voi kerryttää.

Vammaispalvelujen omaishoidettavalla on mahdollisuus käyttää omaishoitajan vapaan aikaisena hoitona 1) **lyhytaikaista** hoitoa ensisijaisesti kaupungin omissa yksiköissä ja yksilöllisellä harkinnalla kaupungin määrittelemissä ostopalveluyksiköissä.

Vapaan ajalle voidaan sopia 2) alle 18-vuotiaille lasten osalta muuta tilapäistä hoitoa.

Vaihtoehtoisesti 3) **sijaishoitaja toimeksiantosopimuksella**.

Pääsääntöisesti toimeksiantosopimuksella sijaishoitaja on hoidettavan kotona.

Mikäli sijaishoito tapahtuu sijaishoitajan kotona, on mahdollista saada kulukorvausta. Tästä sovitaan erikseen tapauskohtaisesti.

Ikääntyvien palveluiden omaishoidettavalla on mahdollisuus käyttää omaishoitajan vapaan aikaisena hoitona jotakin seuraavista vaihtoehtoista:

1) **Lyhytaikainen** hoito kaupungin eri yksiköissä. Tästä peritään vuorokausikohtainen asiakasmaksu. Tarvittaessa lyhytaikaisjakson pituus voi olla myös pidempi kuin 2-3vrk, mutta ylimeneviltä päiviltä peritään normaali lyhytaikaishoidon maksu.

2) **Sijaishoitaja toimeksiantosopimuksella**.

Pääsääntöisesti toimeksiantosopimuksella sijaishoitaja on hoidettavan kotona.

Mikäli sijaishoito tapahtuu sijaishoitajan kotona, on mahdollista saada kulukorvausta. Tästä sovitaan erikseen tapauskohtaisesti.

3) **Päivähoito/toiminta korkeintaan 5x/kk.**

4) **Ikäihmisten perhehoito.**

F: Hoitopalkkion keskeytys ja jatkaminen

Jos omaishoito keskeytyy tilapäisesti hoidettavan terveydentilasta johtuvasta syystä, keskeytyy hoitopalkkion maksaminen kuukauden kuluttua. Hoidon keskeytyessä hoitajasta johtuvasta syystä tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydentilasta johtuvasta syystä omaishoidon tuen hoitopalkkiota alennetaan yli 7 vuorokauden pituisen kuukausittaisen jakson jälkeen esim. lyhytaikainen hoito. Hoitopalkkiota ei kuitenkaan alenneta ajalta jolloin omaishoitaja osallistuu veteraanikuntoutukseen tai Kelan järjestämään kuntoutukseen.

Mikäli hoidettava on kuukauden aikana vähintään 14 vrk ympärivuorokautisesti hoidossa muualla kuin omaishoidossa siltä kuukaudelta kertyy 2 lakisääteistä vapaapäivää, jotka sisällytetään esim. 14 vrk hoitojakson sisään ja huomioidaan hoidettavan hoitopäivän hinnassa.

Vapaapäiväoikeuteen ei vaikuta omaishoitajan osallistuminen veteraanikuntoutukseen tai Kelan järjestämään kuntoutukseen.

Hoitaja on velvollinen ilmoittamaan hoidon keskeytyksistä ja hoidon vaativuudessa tapahtuneista muutoksista. Ilmoittamatta jättäminen voi aiheuttaa omaishoidontuen takaisinperinnän tai lakkauttamisen.

G: Omaishoidon tuen päättyminen

Kunta voi irtisanoa omaishoitosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista

seuraavan kahden kuukauden kuluttua. Mikäli sopimuksen jatkaminen vaarantaa joko hoidettavan tai hoitajan terveyden tai turvallisuuden, tulee sopimus purkaa välittömästi.

Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito hoidettavan terveydentilan muutoksista johtuen käy tarpeettomaksi, (Laki omaishoidontuesta 2.12.2005/937 § 9.). Omaishoidon tuki voidaan lakkauttaa myös hoidettavan kuntoutumiseen perustuen. Omaishoidon päättymisestä tehdään viranhaltijapäätös ja kirjallinen irtisanomisilmoitus. Ennen päätöksentekoa asianomaisia kuullaan. Jos hoidettava siirtyy pitkäaikaiseen hoitoon, muuttaa pois kunnasta tai menehtyy, omaishoitosopimus päättyy ilman irtisanomista kuluvan kuukauden lopussa.

Mikäli hoitaja irtisanoo sopimuksen, sopimus päättyy kuukauden kuluttua sopimuksen irtisanomisesta. Irtisanomisaika alkaa kulua irtisanomisilmoitusta seuraavasta päivästä. Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jolloin käy ilmi, että omaishoitajan terveys ja toimintakyky tai tapa kohdella hoidettavaa ja/tai toimia hoidettavan parhaaksi eivät enää vastaa omaishoidon asettamia vaatimuksia sairastumisen tai muun seikan vuoksi.